

BPS

Warszawa, maja 2007 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

RR mdj-070-32/07

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 30.05.07
nr 3878 podpis.....

1 Biuro Marszałka Senatu
wpłynęło dn. 30.05.07
nr 5063 podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odnosząc się do oświadczenia złożonego przez Panią Senator Janinę Fetlińską na 33. posiedzeniu Senatu w dniu 10 maja 2007 r., dotyczącego sytuacji na rynku wieprzowiny oraz opłacalności produkcji biopaliw, przesłanym przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 15 maja 2007 r., znak BPS/DSK-043-313/07, uprzejmie przekazuję następujące stanowisko.

Z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej polityka na rynku wieprzowiny jest prowadzona i realizowana w ramach instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Zasady organizacji tego rynku reguluje rozporządzenie Rady (EWG) nr 2759/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wieprzowiny. W ramach wspólnej polityki wobec sektora wieprzowiny realizowane są obecnie dopłaty do eksportu kiełbas i przetworów wieprzowych. Ponadto prawo UE przewiduje dopłaty do eksportu nieprzetworzonego mięsa wieprzowego, dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny oraz zakupy interwencyjne, które nie były jednak uruchamiane od ponad 30 lat, a także nadzwyczajne środki wsparcia w sytuacji wystąpienia zakłóceń na rynku, wywołanych rozprzestrzenieniem się chorób zwierzęcych. Decyzje o uruchomieniu poszczególnych instrumentów wsparcia podejmuje Komisja Europejska, po zasięgnięciu opinii Komitetu Zarządzającego ds. Wieprzowiny, w którego posiedzeniach biorą udział przedstawiciele Komisji i krajów członkowskich.

Z uwagi na objęcie rynku wieprzowiny regulacjami wspólnotowymi, Polska, podobnie jak i inne kraje członkowskie UE, nie ma możliwości samodzielnego podejmowania działań interwencyjnych na rynku wieprzowiny. W związku z powyższym, od momentu, kiedy rozpoczął się spadek cen trzody chlewnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało na forum Unii Europejskiej działania mające na celu uruchomienie interwencji na rynku wieprzowiny. Informacje o trudnej sytuacji na polskim rynku trzody chlewnej i wnioskowane instrumenty w postaci dopłat do prywatnego przechowywania oraz refundacji eksportowych do mięsa wieprzowego były także kilkakrotnie przedstawiane podczas posiedzeń Komitetu Zarządzającego ds. Wieprzowiny w Brukseli. Postulat ten był również przedmiotem listu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Komisarzy ds. Rolnictwa i Rozwoju

Wsi, Mariann F. Boel z dnia 29 listopada 2006 r. Minister powtórzył ten wniosek na posiedzeniu Rady Ministrów Unii Europejskiej w dniu 19 grudnia 2006 r.

Komisja Europejska oceniła jednakże sytuację na rynku wieprzowiny jako dobrą i stabilną. Uznano, że nie ma podstaw do podejmowania działań interwencyjnych na tym rynku. Jednocześnie Komisja stwierdziła, że jakakolwiek interwencja mogłaby mieć miejsce jedynie w sytuacji destabilizacji rynku wieprzowiny w całej Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że Rada Ministrów – na posiedzeniach w dniach 3 i 30 stycznia 2007 r. – postanowiła, że Minister Gospodarki, wspólnie z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podejmie działania mające na celu dokonanie przez Agencję Rezerw Materiałowych (ARM) zakupu półtuszy wieprzowych, które będą stanowić rezerwę państwową gospodarczą. W celu realizacji przedmiotowego postanowienia Minister Gospodarki, w uzgodnieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wydał stosowne decyzje.

Jednocześnie należy podkreślić, iż krajowe rezerwy produktów rolnych nie są elementem Wspólnej Polityki Rolnej, w tym wspólnej organizacji rynku wieprzowiny, dlatego też operacje (zakup lub sprzedaż) w ramach gospodarowania zapasami rezerw państwowych utrzymywanymi przez Państwa Członkowskie UE nie mogą naruszać zasad Wspólnej Polityki Rolnej, co oznacza, że muszą być neutralne dla rynku wspólnotowego.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1972/2003 z dnia 10 listopada 2003 r. o środkach przejściowych przyjętych w odniesieniu do handlu produktami rolnymi ze względu na przystąpienie Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji (Dz. Urz. UE L 293 z 11.11.2003, z późn. zm.) Państwa Członkowskie zobowiązane są do informowania Komisji Europejskiej o wszelkich zmianach dokonywanych w stanach rezerw państwowych oraz o podstawach prawnych wprowadzania tych zmian.

Ponadto, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił w dniu 22 grudnia 2006 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z pisemnym wnioskiem o podjęcie działań mających na celu zbadanie, czy zachowania rynkowe przedsiębiorców prowadzących skup żywca wieprzowego są zgodne z warunkami konkurencji i nie mają charakteru nadużyć. W odpowiedzi Prezes UOKiK poinformował, iż rynki rolne znajdują się pod stałym monitoringiem ze strony podległego mu urzędu, natomiast w chwili obecnej trudno dopatrzeć się zachowań o charakterze nadużyć zniekształcających lub ograniczających konkurencję na rynku wieprzowiny. Poinformował ponadto, iż w ostatnim półroczu do Prezesa UOKiK nie wpłynęły sygnały przedsiębiorców, dotyczące zakłóceń konkurencji na tym rynku.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło również działania mające na celu poprawę trudnej sytuacji na rynku zbóż, która dodatkowo pogarsza sytuację producentów trzody chlewnej. Minister występował w tym celu do Komisji Europejskiej o uruchomienie sprzedaży zbóż z zapasów interwencyjnych na rynek wewnętrzny Wspólnoty. Oprócz sprzedaży zbóż z zapasów zgromadzonych przez Agencję Rynku Rolnego, Minister wnioskował również o wystawienie zapasów zgromadzonych w innych krajach członkowskich (głównie w Niemczech i na Węgrzech).

Obok działań doraźnych, przedstawionych powyżej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania mające na celu wypracowanie rozwiązań systemowych, zmierzających do trwałej poprawy sytuacji producentów trzody chlewnej. Do takich działań należy zachęcanie do zawierania umów kontraktacyjnych z zakładami ubojowymi w celu zapewnienia stabilności zbytu żywca wieprzowego, jak również do wzmacniania pozycji producentów poprzez tworzenie grup producenckich. Umowy kontraktacyjne są instrumentem mogącym wzmocnić pozycję producentów żywca wieprzowego, a także zapewnić przewidywalną w dłuższym okresie cenę oraz sprzyjać rentownej produkcji. W celu promocji ich zawierania, propozycje treści umów kontraktacyjnych oraz aneksów do nich opracowane

zostały już w 2005 r. przez Radę Gospodarki Żywnościowej przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Departamentem Prawno-Legislacyjnego oraz przedstawicielami zainteresowanych sektorów. Dostępne są one na stronach internetowych Rady Gospodarki Żywnościowej. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektu nowelizacji tych umów.

Zachętę do szerszego wykorzystywania kontraktacji przez zakłady przetwórcze stanowi zapis obecnego projektu PROW na lata 2007-13 w zakresie działania *Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej*, który brzmi: „wspierane są projekty realizowane przez zakłady, które zaopatrują się w surowce na podstawie umów długoterminowych, zawieranych z producentami rolnymi”.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące zobowiązań beneficjentów we wskazanym powyżej zakresie będą zawarte we wzorze umowy zawieranej pomiędzy beneficjentem a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Innym rozwiązaniem pozwalającym dostosowywać produkcję rolną do warunków rynkowych oraz poprawiać efektywność gospodarowania jest tworzenie grup producenckich. Zasady organizowania się producentów rolnych w grupy oraz warunki udzielania ze środków publicznych pomocy finansowej związanej z ich organizowaniem i funkcjonowaniem, uregulowane są w *ustawie z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw* (Dz. U. z 2000, nr 88, poz. 983 z późn. zm.).

Ostatnia nowelizacja ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach została wprowadzona ustawą z dnia 15 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1847). By pobudzić inicjatywy organizowania się producentów rolnych w grupy, dokonano następujących zmian, które mają ułatwić ich funkcjonowanie (weszły w życie od 1 stycznia 2007 r.):

- zwolnienie dochodu grupy producentów rolnych wpisanej do rejestru tych grup, pochodzącego ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których grupa została utworzona, wyprodukowanych w gospodarstwach jej członków – w części wydatkowanej na rzecz członków tej grupy w roku podatkowym lub roku po nim następującym, przeznaczonej na zakup środków produkcji przekazanych członkom grupy producentów rolnych oraz na szkolenie członków grupy producentów rolnych;
- zwolnienie z podatku od nieruchomości całości budynków i budowli zajętych przez grupę producentów rolnych, wykorzystywanych wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy zgodnie z jej aktem założycielskim;
- zwolnienie z obowiązku informowania, co najmniej na 12 miesięcy przed końcem danego roku działalności członków grupy, o zamiarze wystąpienia z grupy tych producentów, którzy otrzymali postanowienie o spełnieniu warunków określonych w przepisach w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na uzyskiwanie rent strukturalnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich.

Ponadto, w ustawie o grupach producentów rolnych zostały także zmienione przepisy, które weszły w życie 30.01.2007 r.:

- Spółdzielnia rolnicza (nie: rolnicza spółdzielnia produkcyjna) GS "Samopomoc Chłopska" i SKR, jeżeli wśród swoich członków mają rolników jednego produktu lub grupy produktów, np. zbóż, ziemniaków, trzody, to spółdzielnia ta ze względu na tych rolników może uzyskać status (wpis do rejestru marszałka) grupy producentów rolnych, jeżeli dostosuje swój statut do ustawy o grupach producentów rolnych i będzie prowadziła dla tamtych członków oddzielną księgowość;

- Minimalny, 3-letni okres członkostwa w grupie, wymagany ustawą, nie obejmuje członków, którzy w dowolnym czasie osiągną wiek emerytalny i będą chcieli odejść na rentę strukturalną;
- Członkowie grupy jako załącznik do wniosku marszałka o wpis grupy zamiast nakazu płatniczego będą dołączać oświadczenia, że są producentami rolnymi.

Podejmowane są również działania prowadzące do szerszej promocji polskiego mięsa zarówno w kraju, jak i zagranicą, a także w celu zdobywania nowych rynków zbytu.

Ponadto, uprzejmie informuję, iż w celu umożliwienia eksportu żywych świń do tych krajów Unii Europejskiej, które są wolne od choroby Aujeszkyego lub w których prowadzony jest program zwalczania tej choroby, prowadzone są działania zmierzające od uwolnienia Polski od tej jednostki chorobowej. W tym celu, od 2006 roku realizowany jest program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego. Program powyższy został przyjęty w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na obszarze województwa lubuskiego (Dz. U. Nr 109, poz. 751).

Główny Lekarz Weterynarii opracował wieloletni program zwalczania choroby Aujeszkyego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2008 - 2013, w ramach którego będzie kontynuowany program zwalczania tej choroby na terenie województwa lubuskiego oraz w pozostałych województwach. Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 30 kwietnia 2007 roku i został przekazany do Komisji Europejskiej w celu akceptacji.

Odnosnie działań podejmowanych w sprawie opłacalności produkcji biopaliw należy podkreślić, iż Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze wpływ rynku biopaliw na możliwość zagospodarowania nadwyżek surowców rolniczych oraz możliwości zwiększenia tej produkcji, opiniując proponowane przez Ministra Finansów zmiany w stawkach podatku akcyzowego, wskazywał na negatywne dla rozwoju rynku biopaliw skutki zmian wprowadzonych bez okresu przejściowego. Wnosił o zmianę podejścia do regulacji podatkowej, której już sama zapowiedź spowodowała zaniepokojenie inwestorów, następnie ograniczenie produkcji biopaliw, a także zmianę podejścia do planowanych inwestycji. Problem ten podnoszony był wielokrotnie na posiedzeniach Rady Ministrów, jak też w bezpośrednich roboczych kontaktach przedstawicieli kierownictwa resortu rolnictwa z kierownictwem resortów finansów i gospodarki.

Z inicjatywy Wicepremiera, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Andrzeja Lepera, Klub Parlamentarny Samoobrona RP zgłosił do łaski marszałkowskiej projekt ustawy *o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz zmianie niektórych ustaw*, to jest regulacji prawnej, która powinna rozwiązać część z zaistniałych problemów oraz zapobiegać powstawaniu podobnych w przyszłości. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, opiniując projekt stanowiska rządu do poselskich projektów ustaw (druki 1502 i 1503), opowiedziało się za kontynuowaniem prac w Parlamencie nad poselskim projektem. Ustawa po zmianach wprowadzonych przez Komisję Finansów Publicznych została przyjęta przez Sejm w dniu 27 kwietnia 2007 roku i przekazana do Senatu. W dniu 11 maja 2007 roku ustawa po przyjęciu poprawek Senatu została uchwalona.

Zgodnie z przyjętymi zapisami ustawy, proponowana stawka akcyzy na biokomponenty, stanowiące samoistne paliwo na mocy art. 1 ustęp 2 wynosi 10 zł na 1000 litrów. Na mocy art. 2 ww. ustawy proponuje się, aby biokomponenty stanowiące samoistne paliwo nie podlegały opłacie paliwowej. Ponadto na podstawie przepisów art. 4 przewiduje się, że rolnikowi, któremu została przyznana płatność do upraw roślin energetycznych, do powierzchni uprawy rzepaku, przysługuje dodatkowa płatność do tej powierzchni w wysokości 176 zł/ha.

Zwolnienia i obniżone stawki podatku akcyzowego są ważnym, ale nie jedynym elementem działań, jakie należy podjąć dla harmonijnego rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw. Zasadnicze elementy wsparcia powinny wynikać z przygotowywanego przez Ministra Gospodarki *wieloletniego programu rozwoju biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008 – 2014*, będącego wykonaniem zapisu art. 37 (wpisanego z inicjatywy resortu rolnictwa) ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*.

Wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Andrzej Lepper oraz kierownictwo resortu w swoich działaniach mają na celu wprowadzenie rozwiązań, które skutecznie będą promowały stabilny rozwój rynku biopaliw oraz produkcji surowców do ich wytwarzania w perspektywie wieloletniej. Zgodnie ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej realizacja zadań dotyczących sektora paliwowo-energetycznego, w tym wdrożenie przepisów ustawy *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*, należy do ministra właściwego do spraw gospodarki. Do zadań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie biopaliw należy zabezpieczenie odpowiedniej ilości surowców pochodzenia rolniczego oraz warunków do ich uprawy.

W ocenie resortu rolnictwa zwiększona powierzchnia uprawy rzepaku wynika w pierwszej kolejności z korzystnych relacji cenowych uzyskiwanych przy tej uprawie, a dopiero w drugiej z zapowiedzi zwiększenia produkcji biopaliw. Różnica w ocenie przyczyn leżących u podstaw decyzji podejmowanych przez rolników, odnośnie zwiększania powierzchni upraw rzepaku, nie ma wpływu na podejmowane przez resort działania, zmierzające do zapewnienia zbytu tej produkcji, w tym na inicjatywy legislacyjne.

Ponadto uprzejmie informuję, że resort rolnictwa wspiera rozwój rynku biopaliw również poprzez dodatkowe płatności do roślin energetycznych oraz mechanizmy przewidziane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dzięki staraniom resortu rolnictwa na forum Komisji Europejskiej, Polska od 1 stycznia 2007 roku została włączona do systemu dopłat do roślin energetycznych. Obecnie poza płatnością obszarową producenci roślin energetycznych mogą otrzymać również płatność specjalną w wysokości do 45 euro. Za uprawy energetyczne uważane są uprawy wszystkich roślin przeznaczonych do produkcji energii, w tym między innymi zboża i rzepak przeznaczone do wytwarzania odpowiednio bioetanolu, oleju roślinnego lub estrów do wykorzystania jako samoistne paliwo lub komponenty paliw i biopaliw.

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach osi 1 *Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego* na inwestycje związane z produkcją biopaliw można pozyskiwać środki w ramach działań:

- Działanie 112 – ułatwianie startu młodym rolnikom, wsparcie dla osoby fizycznej (do 40 roku życia), jednorazowa premia w wysokości 50 tys. zł, która może być przeznaczona na modernizację gospodarstwa, również w kierunku wykorzystywania energii odnawialnych,

- Działanie 121 – modernizacja gospodarstw rolnych, wsparcie dla osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, prowadzącej działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej. Pomoc w wysokości od 20 tys. do 500 tys. zł na budowę lub remont połączony z modernizacją budynków służących prowadzeniu działalności rolniczej. W tym na zakup instalacji, nowych maszyn, urządzeń, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej; zakładanie i modernizację sadów lub plantacji wieloletnich – w tym plantacji roślin energetycznych; zakup instalacji lub budowa elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolnej - w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej.

• Działanie 123 - Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej, wsparcie dla osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, która: wykonuje działalność w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych; działając jako przedsiębiorca wykonujący działalność jako małe lub średnie przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwo, którego obrót nie przekracza równowartości w zł 200 mln euro. Pomoc w wysokości od 100 tys. do 20 mln zł. na:

- budowę, modernizację lub przebudowę budynków lub budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przetwórstwa lub handlu hurtowego produktami rolnymi;
- zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania, magazynowania lub przygotowania produktów do sprzedaży;
- zakup lub instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania,
- zakup specjalistycznych środków transportu;
- zakup lub instalację urządzeń służących poprawie ochrony środowiska.

Działania w ramach osi 3 *Jakość na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej:*

• Działanie 311 – Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, wsparcie dla osoby fizycznej: rolnika, małżonka rolnika lub domownika – w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Pomoc w wysokości do 100 tys. zł udzielana między innymi na wytwarzanie materiałów energetycznych z biomasy.

• Działanie 321 – Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności, wsparcie dla jednostki samorządu terytorialnego, jednostki wykonującej zadania jednostek samorządu terytorialnego, operatorów sieci energetycznych. Pomoc w wysokości do 3 mln zł na projekty w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej oraz ciepła wytworzonego z odnawialnych źródeł energii.

• Działanie 312 – tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, pomocy (w wysokości do 500 tys. zł) udziela się podmiotom z tytułu inwestycji związanych z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw działających m. in. w zakresie: wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy.

Pomoc ze środków krajowych udzielana jest również przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji można uzyskać pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, częściowej spłaty kredytu bankowego, udzielenia gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych. Pomoc ta ma na celu między innymi (§ 2 ust. 2 pkt 3) tworzenie bazy surowcowej upraw roślin energetycznych. Również inne działania objęte pomocą np. powiększenie gospodarstw rolnych; budowa, przebudowa lub remont czy też finansowanie kosztów inwestycji wprowadzających nowe technologie, mogą być wykorzystane na inwestycje związane z rozwojem produkcji surowców oraz biopaliw, w tym również na potrzeby własne.

Z poważaniem,

w/z Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKREJARZ STANU
Maciej Jabłoński